

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2: ΔΕΙΓΜΑ ΑΠΟΜΑΓΝΗΤΟΦΩΝΗΜΕΝΩΝ ΑΦΗΓΗΣΕΩΝ
ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΑΛΕΚΤΟ ΤΩΝ ΜΕΓΑΡΩΝ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ**

Στο παράρτημα παρατίθενται απομαγνητοφωνημένες αφηγήσεις κατοίκων των Μεγάρων. Στόχος της καταγραφής ήταν να εντοπιστούν τα κυριότερα διαλεκτικά χαρακτηριστικά της συγκεκριμένης γλωσσικής ποικιλίας, σε ρέοντα λόγο και σε συγχρονικό επίπεδο. Οι απομαγνητοφωνήσεις που ακολουθούν δεν συνοδεύονται από τη χρήση ειδικών συμβόλων. Τα κύρια ονόματα που αναφέρονται στις αφηγήσεις δεν εμφανίζονται στην απομαγνητοφώνηση. Οι κενές παρενθέσεις δηλώνουν πως στην πραγματική αφήγηση υπάρχει κάποιο εκφώνημα, το οποίο ωστόσο, δεν είναι δυνατόν να απομαγνητοφωνηθεί λόγω της κακής ποιότητας ήχου.

Αλλόμορφα

1. **A:** Ήταν ένας ξένος, ο οποίος μιλάει ελληνικά, ας πούμε, κάτι 2. είχε σπουδάει γύρω από την Ελλάδα κι έλεγε «Η Ελλάδα είναι 3. το μόνο μέρος στο οποίο μπορείς, ας πούμε, στο οποίο μπορείς 4. να βρεις αρτοποιεία αλλά δεν μπορείς να βρεις άρτο... για 5. θα...σε πειράζουνε... με μισό μάτι» πρέπει να ζητήσεις ψωμί, 6. ξέρω γω...Ιχθυοπωλεία θα πρέπει να πάρεις ψάρια, δεν παίρνεις 7. ιχθύες. Οπωροπωλεία; Δεν πας «Α μερικά όπωρα να μου 8. δώσεις». **B:** Δεν το χαμε σκεφτεί. Να πας τώρα στον Κ. 9. Να του πω: «Ενάμισι κιλό άρτο κύριε». Να πεταχτεί ο Γ. 10. από πάνω: «Αϊ στο διάλο από δω χάμου πρωί πρωί!».

Ο σιούλος ο πισωλούρος

1. **A:** Είχε ο γιατρός ένα σιούλο και τον εβαρέθηκε. Σιούλος είναι ο 2. σκύλος...και τσιτακισμός και το «ου» και αυτά. Τον εβαρέθηκε, 3. τον πάει λοιπόν στον φίλο του που είχε αμπέλι, τελοσπάντων, να 4. τον έχει εκεί. Και πάει και του λέει «Επειδή τον έχω μάθει 5. και τρώει μόνο φιλέτο, θα σου φέρνω εγώ κρέας». Τον έβλεπε ο 6. μπαρμπας εκεί που είχαν πάει..., να τρώει ο σκύλος τα 7. φιλέτα και αυτός μαγείρευε από μέσα, φακή και τέτοια. Την 8. επόμενη βδομάδα που πάει ο γιατρός πάλι με τα κοψίδια, του 9. λέει «Μην τα ρίξεις του τσούλου, φερ τα δω μέσα!» Λέει 10. «Γιατί;» «Τον έμαθα να τρώει και ψωμί» «Ελα ρε» του λέει. 11. Πετάει ένα ξεροκόμματο κάνει δυο τούμπες στον αέρα ο σκύλος 12. το βουτάει το ψωμί... του λέει «Πώς το μαθες;» «Πώς το μαθα; 13. Το άφησα δυο μέρες νηστικό, να δεις». Μετά από κανα μήνα 14. που πάει ο γιατρός φώναζε, ξέρω γω, «Τζάκ Τζάκ!» πουθενά ο 15. σιούλος. «Ρε τι έγινε τώρα δω;» «Τον σκότωκα!» του λέει 16. «Γιατί;» «Δεν ήταν καλός άνθρωπος» «Γιατί δεν ήταν καλός 17. άνθρωπος ο σιούλος;» «Ναι!» «Ήτανε πισωλούρος. Τον 18. εγαμούσε ο σιούλος του δίπλα!».

Η πίτα της Χ.

1. **A:** Η πεθερά μου, η οποία δεν είναι καλή μαγείρισσα αλλά σαν
2. Βορειοελλαδίτισσα φκιάνει καταπληκτικές πίτες, εμένα δεν μ'. 3 αρέσουνε οι πίτες γενικά, αλλά από την πεθερά μου πάντα τις 4. τρώω. Είχαμε φκιιάσει ένα παράνομο αποστακτήρα, με χύτρα
5. ταχύτητος με τον Γ, τον ξάδερφό μου, και φκιάναμε
6. τσίπουρο. Αποφασίζει η Χ. να φκιιάσει σπανακόπιτα. Μας
7. φέρνει λοιπόν δυο κομμάτια κάτω «Για πάρε, που φουμίζεις όλο 8. την πεθερά σου, να δοκιμάσεις και την δικιά μου, τη
9. σπανακόπιτα». Ήταν παιδιά, λουτσιάρι μέσα, σα να είναι, πως 10. το λεν, σπανακόρυζο. Τι βλέπει ο Γ, στα καλά καλά
11. της λέει «Φεύγα θα βγάλουμε την καινούρια καζανέα να πιούμε 12. με τον...» καθόταν από πάνω «Δεν θα δοκιμάσετε τώρα;» «Όχι, 13. όχι φύγε από δω!» «Εφυγε;» μου λέει «Εφυγε» Παίρνει το
14. πιάτο, είχαμε ένα σιούλο, πάει το πετάει του σιούλου, πάει με 15. χαρά να φάει, κάνει, πως κάνει σσσσσσς.....ούτε ο σιούλος 16. δεν το τρωγε. Τον ετσακώνει του λέει «Ρε πούστη θα το φας θα 17. μας εκθέσεις». Έχετε δει λυκόσκυλο να κλαίει; Το δάκρυ
18. κορόμηλο!

Χτίσιμο σπιτιού - Προσευχή

1. Είχε, το δίπλα, το δωμάτιο με την πόρτα τη εσωτερική που
2. έμπαινε από το ένα στο άλλο, το παράσπιτο, έχει μια γρέα που
3. κάθεται από κάτω και μου λέει «Τούτη» μου λέει η μάνα μου
4. «είναι χήρα γιατί φορεί το γιουρντί ανάποδα» με τους φλόκους 5. πο μέσα. Έτσι κάθεται η γιαγιά στην καρέκλα, έχει την όρθια με 6. το γιουρντί απ' όξω, έχει τα θηλικούλια με δέσιμο το μαντήλι
7. μεγαρίτικα και μου λέει «Δεν είναι προσευχή, έχουμε τους
8. άγιους στο σπίτι». Έχω εγώ τους άγιους μάρτυρες, γιατί εμείς
9. που...δεν κάμαμε ποτέ έτσι προσευχή, τους άγιους όμως έτσι 10.τους διαβάζαμε. Έχει το κουτί με του άγιους, έχει πάνω την
11. εικόνα, έχει δυο τσερία και κάθονται και διαβάζουνε.

Ο γύφτος και το μουλάρι

1. **A:** Έχει έρθει που λες ένας γύφτος να πουλήσει ένα γαϊδούρι
2. στη αγορά τον παίρνει χαμπάρι ο Θ., γιατί ήτανε κάτω,
3. του λέει «Άμα δεν το δώσεις, ανέβα στα Πλακάτσια, γιατί 4. θέλουν τα αδέρφια μου να πάρουν ένα». Και φεύγει σφαιράτος να 5. πάει να τους το πει. Τον περιμένανε ( ) δεν το πούλησε ο γύφτος,
6. ανεβαίνει πάνω «Καλό είναι, δεν είναι, μήπως είναι
7. κιαμούσικο» το τσεντάγανε, «Μπα θα το πάρουμε, δεν θα το
8. πάρουμε» αποφασίζουν, καλό είναι... «Αλλά τα λεφτά» του λέει 9. «τα έχει ο μεγάλος ο αδερφός». «Θα του πούμε» του λέει «κι 10.εμείς καλά λόγια» «Να το πάρετε ρε παιδιά» ο γύφτος «το,

11. αυτό...» τον πάνε στου Σωτήρα, εκεί που έχουν, το καζάνι τώρα 12. ο Σ., εκεί ήταν το πατρικό του, εκεί παντρεύτηκε ο
13. Θ. Έχουν ειδοποιήσει και τον μπαρμπα-Σ. και ο
14. Θ, νιόπαντρος, τον δένουν μέσα στο αχούρι με μια
15. άλυσο, του δίνουν ένα στειλιάρι να... να κάνει τον κουτό, του
16. χουνε βάνει ένα σώβρακο του μπαρμπα-Σ, του χε φτάσει
17. ίσα με το αυτό και τον έχουνε...Πάει, έφερνε κάτι αντιρρήσεις ο 18. μπαρμπα-Σ, «Είναι ακριβό», το παζαρέψαν,
19. τελοσπάντων, «Αντε» του λέει «θα το πάρουμε!». «Τράβα να 20 το δέσεις όμως μες το αχούρι». Με το π' ανοίγουν την πόρτα 21. και βλέπουν «Τι 'ν' αυτό ρε παιδιά; Το θηρίο» λέει «είναι;». 22. Λέει «Μην το πειράζεις παππούλη είναι από γεννητάτου του 23.έτσι και αγριεύει» του λέει «Θα περάσεις απ την άλλη μεριά 24.συ». Που; Μπορούσε να ξέρει τώρα ο γύφτος ποιό είναι το 25.θηρίο; Σε μια δόση κάμει και καλά ότι κόβει την άλυσο. Να...τα
26. βρακιά του ο γύφτος και στο καλαμπόκι...τον εκάμανε.....

Κάτοικας

1. Α: Το 80 ή το 81 δεν θυμάμαι, μάλλον, μάλλον το 81, λοιπόν
2. πήγαν σε μια θεία να γράψουνε. Πως ήρθε η κουβέντα, ήταν
3. κάτι κοπελιές εκτός Μεγάρων και λέει «Πόσους κατοίκους έχετε 4. θεία;» «Α παιδάκι μου, κάθε σπίτι έχει τσαι τον κάτοικά του!».

Το κοράκι

1. Α: Πάει στο καφενείο μέσα παίρνει ένα τηλέφωνο κάποιον του
2. λέει, δε θυμάμαι τώρα πως τον λέγαν τον μεγαρίτ «Ρε Σπύρο
3. πήγαινε ρε μέχρι το σπίτι γιατί έφυγα ούντρι ούντρι τσαι
4. ελησιμόνηκα να κατεβάσω το κοράτσι!» του λέει.

Δικαστήριο

1. Α: Όταν γινότανε το δικαστήριο, με τον Κ, είχε σκοτώσει
2. ο μπράβος τότε, ο μπράβος ο Μ, είχε σκοτώσει, ο
3. Σ ήταν ο μπράβος, εεεε, είχε γίνει το δικαστήριο.
4. Είχανε καλέσει μέσα λοιπόν τον μπαρμπα Σ και τον
5. Κ, που είχε το καφενείο. Ρωτάει τώρα ο πρόεδρος «Δε μου
6. λες μάρτυρα, αληθεύει ότι ο κύριος μπράβος ήτανε
7. ιχθυοπώλης;» πετάγεται ο μπαρμπα Σ. « Ψέματα, κύριε
8. πρόεδρε, ψέματα, γούπες πουλεί!».

Κουτσία

1. Α: Ήτανε ένα μπάρμπα, δεν θυμάμαι το όνομα, και φύτευε
2. κουτσία, στου Κ. την ταβέρνα κάπου από κει ήταν. Και περνάνε, 3. ξέρω γω, και αγοράζανε και του φωνάζανε «Μπάρμπα βράζουν 4. τα κουτσία γρήγορα;» λέει «Αν βράζουνε; Τα βάνεις πάνω,

5. πάεις χέζεις, γιουρίζεις να τα φάεις!».

Φακές

1. Α: «Δ. μου φεύγεις πάς στη δουλειά σήμερα;» «Ναι, Α μου»
2. «Δε μου λες Δ. μου τι θα ήθελες να σου φτιάξω σήμερα παλικάρι 3. μου;» «Δε με νοιάζει Α μου όττι και να μου φτιάξεις. Ο καλός ο 4. μύλος όλα τα αλέθει» «Έντάξει Δ. μου» γυρίζει το μεσημέρι ο
5. Δ. «Α. μου τι φαί μου έχεις;» «Δ μου, δεν είχα τι να βάνω και
6. έβανα φατσές, τι να κάνω, έριξα και τσιδάκι μέσα να είναι πιο
7. νόστιμες» «Άμα μου βάνεις τη φατσή για μαγέρεμα και τον
8. σιουμπέθερο για συγγένη δε παραγεμίζει το τσουκάλι, Α μου!»

Τα παπούτσια και το κρέας

1. Α: Έβραζε η Κ. το κρέας στη κατσαρόλα. Πήγε ο Γ,
2. παιδόπουλο, που πήγε μέσα; Βουτάει το κρέας το τρώει όλο. Α, 3. μεταξύ, τι κάνεις ο Γ τώρα; Αφού είδε οτι κατέβκει η
4. κατσαρόλα βουτάει τα πέδιλα της Ε και τα ρίχνει μέσα. Δυο τρία 5. πεδιλάκια, δυο τρία παπούτσια, τι βρήκε εκεί της Ε., τα πέταξε
6. μέσα στην κατσαρόλα. Πήγε η θεία η Κ να ανακάτουντε τώρα το 7. κρέας, αλλά είχε τα παπούτσια μέσα! Δεν κατάλαβε τίποτα. Το 8. κατέβα κι όλα καλά. Πάει ο Μ. πεινασμένος , πάει να σηκώσει
9. ένα κομμάτι κρέας, παπαπαπαπ το παντοφλάκι της Ε. «Κάμω 10. έτσι,κοιτάω το παπουκάκι της Ε.» «Και, Μ. δε μου λες, το ζουμί 11. τι το κανεις;» «Ρίξαμε μακορόνια, γιατί τι, τι είχαν τα
12. ποδαράκια της Ε.; Είχαν τίποτα; Βάναμε μακαρόνια και τα
13. φάγαμε!»

Σιούλος κοροϊδεύει

1. Α: Καθόμαστε λοιπόν στα κλαρέα να φάμε, είχαμε λίγο σαλάμι 2. λίγο.... , όπως τρώγαμε, ότι περίσευε το πετάγαμε, μαζώνεται
3. ένας σιούλος από τους βλάχους. Είναι κάτι σιούλοι που έχουν
4. ένα τίκ, που κάνουνε τα χείλια κάπως έτσι, δεν ξέρω αν τα
5. ...., τραβάνε το αυτό... Έρχεται για να του πετάξει
6. τίποτα.... «Ρε ψοφίμι με μένα γελάεις; Αι στο διάλο από δω!»

Αρμεγμα τράγου

1. Α: «Γ.» του λέει «έχω πάρει μια γίδα κι έχω χτυπήσει το χέρι
2. μου δεν μπορώ να την αρμέξω. Θα την αρμέξεις εσύ;» «Έχω
3. καιρό Θ. τώρα αλλά θα το προσπαθήσω» γυρίζει την
4. τραγιάσκα ανάποδα, λοιπόν, του κράταγε τα κέρατα, πιάνει τα 5. παπάρια του τράγου «Σκληρό και δεν μου φαίνεται να βγαίνει». 6. Το τραί είχε πεταχτεί τα μάτια. «Κάτσε ρε λίγο θα βγαίνει» «Το 7. πατώ αλλά δεν τ ακούω να πέφτει!».